

МІНІСТЕРСТВО ТРАНСПОРТУ ТА ЗВ'ЯЗКУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ
УКРЗАЛІЗНИЦЯ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО РОЗРОБКИ
ІНСТРУКЦІЇ ПРО ПОРЯДОК КОРИСТУВАННЯ ПРИСТРОЯМИ СИГНАЛІЗАЦІЇ,
ЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ТА БЛОКУВАННЯ (СЦБ) НА СТАНЦІЇ

Київ 2007

ПЕРЕДМОВА

РОЗРОБЛЕНО

Головним управлінням автоматики, телемеханіки та зв'язку
Головним управлінням перевезень

РОЗРОБНИКИ

В. Шпортко, Н. Липовець, М. Семенюк
В. Боголій, Л. Камінський

ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО
ЧИННОСТІ

Наказом Укрзалізниці

ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Методичні вказівки щодо розробки Інструкції про порядок користування пристроями сигналізації, централізації та блокування (СЦБ) на станції (далі Методичні рекомендації) встановлюють порядок складання, узгодження та затвердження Інструкції про порядок користування пристроями СЦБ на станції.

1.2 Вимоги Методичних вказівок обов'язкові для працівників, які причетні до розробки Інструкції про порядок користування пристроями СЦБ на станції, а також утримання, погодження і затвердження технічної документації.

1.3 Методичні вказівки щодо розробки Інструкції про порядок користування пристроями СЦБ на станції розроблені з урахуванням вимог нормативних документів:

Правил технічної експлуатації залізниць України, затверджених та введених в дію наказом Міністерства транспорту України від 20.12.96 № 411, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 25.02.97 за № 50/1854 із змінами і доповненнями, внесеними наказами Міністерства транспорту України від 08.06.98 № 226, від 23.07.99 № 386, від 19.03.02 № 179, від 10.12.03 № 962

Інструкції з руху поїздів і маневрової роботи на залізницях України, ЦД-0058, затвердженої наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 31.08.05 № 507

Інструкції з сигналізації на залізницях України, затвердженої наказом Міністерства транспорту України від 08.07.95 № 259 зі змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства транспорту та зв'язку від 21.04.05 № 375

Інструкції з забезпечення безпеки руху поїздів при виконанні робіт з технічного обслуговування та ремонту пристроїв сигналізації, централізації та блокування (СЦБ) на залізницях України, ЦШЭОТ-0018, затвердженої наказом Укрзалізниці від 12.10.1999 № 492

Інструкції зі складання технічно-розпорядчих актів станцій та форми бланків ТРА ДУ-41, ДУ-41а і відомості під'їзної колії ф. ДУ-41б, ЦД-0059, затвердженої наказом Укрзалізниці 22.12.2005 № 428-Ц

Інструкції з розміщення, встановлення та експлуатації засобів автоматичного контролю технічного стану рухомого складу під час руху поїзда, ЦВ-ЦШ-0053, затвердженої наказом Укрзалізниці від 17.03.2003 № 69-Ц

Інструкції з утримання технічної документації на пристрої сигналізації, централізації та блокування (СЦБ) на залізницях України (ЦШ-0022), затвердженої наказом Укрзалізниці 22.08.01 № 457-Ц

Інструкції з технічного обслуговування пристроїв сигналізації, централізації та блокування (СЦБ) (ЦШЕОТ-0012), затвердженої наказом Укрзалізниці від 05.10.98 № 243-Ц

2. ОСНОВНІ ВИМОГИ ЩОДО СКЛАДАННЯ ІНСТРУКЦІЇ

2.1 Інструкція про порядок користування пристроями СЦБ на станції (далі Інструкція) є додатком до технічно-розпорядчого акта станції і призначена для працівників, які користуються цими пристроями.

2.2 Для кожної станції складається окрема Інструкція про порядок користування пристроями СЦБ на станції. Якщо на станції є декілька розпорядчих постів, тоді для кожного із цих постів складається окрема інструкція.

2.3 Для станцій, які обладнані колійним блокуванням і мають однотипні пристрої СЦБ, допускається складання однієї Інструкції з зазначенням в ній особливостей застосування цих пристроїв на окремих станціях.

2.4 До Інструкції додається схематичний план станції з осигналюванням. Крім того, для позакласних і I класу станцій додаються таблиці взаємозалежності стрілок та сигнальних показань світлофорів у маршрутах. При цьому для станцій, обладнаних електричною централізацією маршрутного типу, додаються таблиці взаємозалежності тільки для основних маршрутів (не включаючи варіантні).

Порядок тиражування цих таблиць затверджується начальником залізниці.

2.5 Інструкція повинна бути стислою, містити основні відомості про пристрої із зазначенням порядку користування ними. В Інструкції не повинен повторюватись зміст пунктів Правил технічної експлуатації залізниць України, Інструкції з руху поїздів і маневрової роботи на залізницях України, Інструкції із сигналізації на залізницях України, а також посадових інструкцій. За необхідності повинні надаватися посилання на розділи або пункти вищезазначених нормативних документів.

2.6 Інструкція про порядок користування пристроями СЦБ на станції складається начальником дистанції сигналізації та зв'язку разом з начальником станції за один місяць до введення пристроїв СЦБ в експлуатацію.

Інструкцію (зміни і доповнення до неї) підписує начальник дистанції сигналізації та зв'язку і начальник станції.

2.7 Для станцій позакласних і I класу Інструкція (зміни і доповнення до неї) погоджується начальником служб сигналізації та зв'язку, перевезень, головним ревизором з безпеки руху поїздів та автотранспорту залізниці. Інструкція затверджується і вводиться в дію наказом начальника залізниці.

Для решти станцій Інструкція (зміни і доповнення до неї) узгоджується начальником відділу перевезень (відділу станцій) дирекції залізничних перевезень, начальником служби сигналізації та зв'язку, ревизором з безпеки руху поїздів та автотранспорту дільниці залізниці. Інструкція затверджується і вводиться в дію наказом начальника дирекції залізничних перевезень.

2.8 Текст затверджених змін і доповнень повинен бути прикладений до всіх екземплярів Інструкції. При внесенні змін відповідні пункти Інструкції закреслюють, а новий текст і доповнення вносять ручкою, друкують на друкарській машинці або принтері з указанням осіб, які узгодили і затвердили зміни і доповнення, і дати затвердження.

2.9 Перевірка відповідності Інструкції пристроям СЦБ при введенні їх в експлуатацію та після внесення змін і доповнень в діючі пристрої СЦБ проводиться робочою комісією, яка призначається начальником дирекції залізничних перевезень. До складу комісії входять представники дистанції сигналізації та зв'язку, станції, ревизорського апарату, проектної організації. На розсуд начальника дирекції до складу комісії можуть входити і представники інших служб.

Результати перевірки оформляються актом, примірники якого зберігаються у начальника дистанції сигналізації та зв'язку і начальника станції.

2.10 Перевірка відповідності Інструкції діючим пристроям СЦБ проводиться щорічно станом на 1 січня поточного року інженером бригади технічної документації дистанції сигналізації та зв'язку спільно з начальником станції, про що робиться відмітка в Інструкція за двома підписами.

2.11 Затверджені зміни і доповнення до Інструкції вносять працівники бригади технічної документації дистанції сигналізації та зв'язку в екземплярі начальника станції, дистанції сигналізації та зв'язку і надають встановленим порядком начальнику відділу перевезень (відділу станцій) дирекції залізничних перевезень, начальнику служби сигналізації та зв'язку, перевезень.

2.12 Інструкція повинна перескладатися при значних змінах умов роботи на станції (введення нових пристроїв, зміна колійного розвитку тощо), але не рідше одного разу на 10 років.

2.13 При перескладанні технічно-розпорядчих актів станцій Інструкція про порядок користування пристроями СЦБ на станції повинна переглядатися інженером бригади технічної документації дистанції сигналізації та зв'язку спільно з начальником станції. У таких випадках вона або перескладається у повному обсязі (за наявності численних змін і доповнень, що ускладнюють користування нею), або до неї вносяться встановленим порядком відповідні зміни і доповнення.

При повній відповідності Інструкції новому ТРА станції в діючій Інструкції особами, які проводили перевірку, вчиняється запис:

*„Інструкція переглянута і відповідає вимогам ТРА.
Дата і підпис”.*

Зміни і доповнення до Інструкції розроблюються, узгоджуються та затверджуються у тому ж порядку, що і встановлений для її розробки з урахуванням вимог діючих галузевих і державних стандартів на розробку нормативної документації.

2.14 Інструкція складається із п'яти розділів:

I – Загальні відомості про пристрої СЦБ на станції

II – Порядок користування пристроями СЦБ і послідовність дій працівників при прийманні, відправленні, пропуску поїздів і виконанні маневрової роботи

III – Порядок дій працівників станції в окремих випадках і при несправності пристроїв СЦБ

IV – Утримання пристроїв СЦБ

V – Вимоги до працівників з утримання і ремонту пристроїв СЦБ.

3. ПОРЯДОК СКЛАДАННЯ ІНСТРУКЦІЙ

3.1 Розділ I – Загальні відомості про пристрої СЦБ на станції

3.1.1 У цьому розділі коротко перераховуються пристрої, якими обладнана станція і прилеглі до неї перегони з зазначенням системи пристроїв:

- апарати управління (пульти управління, стрілочні централізатори, апарати колійного і станційного напівавтоматичного блокування тощо).

При описуванні апаратів управління перераховуються наявні на них прилади, нормальне і робоче положення, контрольні показання;

- стрілки і рейкові кола.

При наявності на станції рейкових кіл коротко викладається принцип їхньої роботи, можливі випадки порушення нормальної їхньої дії при снігопадах, засмічені головки рейок та в інших випадках, які погіршують шунтову чутливість рейкових кіл.

Перераховуються „негабаритні” стрілочні ізолювані ділянки і їхня ворожість до відповідних маршрутів.

Зазначаються місця розташування колонок місцевого управління стрілками і номери стрілок, які управляються із цих колонок;

- сигнали і їхнє призначення.

У розділі перераховуються сигнали, якими обладнана станція. Для окремих сигналів – групових, сигналів з маршрутними покажчиками тощо, застосування яких пов'язано з місцевими особливостями роботи на станції, зазначається призначення сигналу і порядок користування ним для поїзних і маневрових маршрутів.

3.1.2 Розділ II - Порядок користування пристроями СЦБ і послідовність дій працівників при прийманні, відправленні, пропуску поїздів і виконанні маневрової роботи.

У цьому розділі викладається послідовність дій працівників при прийманні, відправленні і пропуску поїздів і виконанні маневрової роботи із зазначенням зміни стану і показань приладів управління після кожної дії.

Окремо зазначається порядок дій при передачі стрілок електричної централізації на місцеве управління і повернення їх на централізоване управління. Для ділянок з диспетчерською централізацією викладається порядок дій працівників при місцевому і резервному управлінні стрілками і сигналами.

Звертається увага на неприпустимість переведення централізованих стрілок безпосередньо перед рухомим складом.

3.1.3 Розділ III – Порядок дій працівників станції в окремих випадках і при несправності пристроїв СЦБ

У розділі зазначається порядок дій працівників станції при користуванні пристроями СЦБ у випадках:

- відправлення і приймання поїздів по неправильній колії і при відправленні господарчих поїздів на перегін з поверненням назад;

- відправлення і приймання поїздів із колій, на які не передбачені централізовані маршрути;

- дія чергового по станції при пошкодженні пристроїв переїзної сигналізації та в разі перешкоди для руху поїзда;
- виключення стрілок ЕЦ із централізації, станційних рейкових кіл ділянок наближення до переїзду;
- відміни і штучної обробки маршрутів та в інших особливих випадках;
- несправності пристроїв СЦБ.

Надаються вказівки про те, як користуватися пристроями при порушеннях їхньої нормальної дії, а також при ремонті в тому числі:

- порядок замикання стрілок ЕЦ у випадках, коли неможливо відкрити світлофор та користування запрошувальними сигналами;
- дія чергового по станції при розрізі стрілки, западанні кнопки, відсутності або неправильних показаннях контрольних приладів, припинення дії пристроїв СЦБ при припиненні подачі електроенергії, несправність колонок місцевого управління стрілками тощо відповідно до місцевих умов роботи на станції;
- переведення стрілок курбелем і стрілок, ізольовані ділянки яких показують помилкову зайнятість;
- штучне оброблення маршрутів та штучне включення прибуття для станцій, обладнаних пристроями РПБ;
- допоміжне управління сигналами, відновлення роботи схеми набору маршрутів;
- несправності світлофорних ламп;
- в інших випадках несправності, ремонті і заміні пристроїв СЦБ, не вказаних в Правилах технічної експлуатації залізниць України і Інструкції з руху поїздів і маневрової роботи на залізницях України.

На станціях стикування двох видів струму описується порядок дії працівників при порушеннях роботи пристроїв, що переключають контактну мережу.

В необхідних випадках даються посилання на окремі положення Інструкції з забезпечення безпеки руху поїздів при виконанні робіт з технічного обслуговування та ремонту пристроїв сигналізації, централізації та блокування (СЦБ) на залізницях України.

3.1.4 Розділ IV – Утримання пристроїв СЦБ

В розділі перераховуються обов'язки працівників, які стосуються утримання пристроїв СЦБ, порядок огляду і перевірки справності пристроїв при прийманні і здаванні чергувань, вказівки про порядок пломбування пристроїв, порядок охорони стрілочних перевідних рукояток (курбелів) і розрізних ключів з указанням місця зберігання, опломбування і користування.

3.1.5 Розділ V – Вимоги до працівників з утримання і ремонту пристроїв СЦБ.

У розділі зазначаються вимоги до працівників, які обслуговують і утримують пристрої СЦБ. Зазначається порядок перевірки знань працівників перед допуском до самостійної роботи, порядок проходження стажування, допуску до виконання робіт з технічного обслуговування пристроїв СЦБ, перевірки залежностей з заповненням відповідних таблиць і включення в дію пристроїв після ремонту та інших робіт, пов'язаних зі зміною залежностей.

